

Porsgrunn kommune

Byutvikling

Arkivsak-dok.	20/07820-70
Saksbehandler	Fridrik Ivar Bergsteinsson
Saksgang	Møtedato
Utvalg for miljø og byutvikling	26.10.2021

Forslag til reguleringsplan for E18 Preståsen - Kjørholt – 1.gangsbehandling, høring og offentlig ettersyn

Rådmannens innstilling:

Med hjemmel i plan- og bygningsloven §§ 5-2 og 12-10 legges forslag til detaljregulering for E18 Preståsen - Kjørholt, med tilhørende plandokumenter, her plankart datert 17.09.21, bestemmelser datert 17.09.21 og planbeskrivelse datert 08.10.21 på høring og offentlig ettersyn.

Vedlegg:

1. Plankart R08
2. Plankart R09
3. Plankart R10
4. Reguleringsbestemmelser
5. Planbeskrivelse
6. Brev Kommunal- og moderniseringsdepartementet
7. Tamarapport trafikk
8. Tamarapport naturmangfold
9. Tamarapport naturressurser
10. Tamarapport friluftsliv, by- og bygdeliv
11. Tamarapport støy
12. Tamarapport vannmiljø
13. Tamarapport Kulturarv
14. Tamarapport forurensset grunn
15. Tamarapport Geoteknikk
16. Tamarapport lokal luftkvalitet
17. Massehåndteringsplan
18. Miljøoppfølgingsprogram
19. Overvannsberegning og vurdering
20. Risiko- og sårbarhetsanalyse
21. Referat fra oppstartsmøte
22. Merknader til planprogram
23. Merknader ved varsel om oppstart
24. Sammendrag fra innspill
25. Oversiktskart omklassifisering
26. Signert oversendelsesbrev
27. Fravikssøknad nr. 1 påkjøringsrampe avsluttes i tunnel
28. Fravikssøknad nr. 2 kryss i tunnel

Tiltakshaver/forslagsstiller: Nye Veier/EIFFAGE Génie Civil.

Viktige punkter i saken

- I planforslaget legges det til rette for ny 4-felts E18 på strekningen Preståsen Kjørholt. Fra Preståsen/Herregårdsbekken til Steinbrekka/Kjørholt går veien i en ca. 5 km. lang tunell. I Skjelsvikdalen planlegges det et halvt kryss i form av nordvendte ramper. På Kjørholt legges det til grunn et halvt kryss i form av sørvendte ramper. Dagens E18 forblir som i dag, med nytt kanalisert T-kryss for adkomst til Lundedalen næringsområde. Det legges opp til at veien gjennom Lundedalen stenges for gjennomgangstrafikk.
- Forslagsstiller mener at planforslaget åpner for både tilkøpling til dagens og framtidig Rv36.
- Trafikkutredning viser at trafikkflyten både på Rv36 samt Fv354 blir uendret.
- Planforslaget avviker fra statlige håndbøker og betinger fravik før bygging. Søknad om fravik er sendt Vegdirektoratet til behandling. Utfallet er per dags dato ikke kjent.

Bakgrunn

Hovedmålsettingen for ny E18 trase er å bedre trafikkavviklingen, redusere antall ulykker og redusere miljøproblemene for bebyggelsen i randsonen til eksisterende E18. Strekningen inngår i lenken E18 Langangen-Grimstad, og skal ha gjennomgående fire kjørefelt og skiltet hastighet med 110 km/t. Veien ble vedtatt bompengefinansiert 18.5.2017.

Kommunedelplan:

Kommunedelplan med tilhørende konsekvensutredning for ny E18 gjennom Porsgrunn kommune ble vedtatt 3.9.2015. Ved utlegging av kommunedelplanen på høring, vedtok Bystyret noen forutsetninger som skulle følges opp i reguleringsplanfasen. Dette gjaldt arealminimering i anleggsgfase, sikre god tilkobling til eksisterende veinett, sikre tilkobling til næringsområdet på Lundedalen, bedre trafiksikkerhet, holde trafikken nede gjennom Heistad og ivareta dyrka mark.

Oppstart og planprogram:

Oppstart av reguleringsplanarbeid ble varslet i desember 2020 og planprogram ble sendt på høring i mai 2021. Planprogrammet ble fastsatt av Porsgrunn kommune den 28.9.2021.

Vedtaket i Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)

Strekningen Preståsen Kjørholt er siste delstrekning som mangler godkjent reguleringsplan. Planforslaget baserer seg på vedtaket i KMD fra 2019, som legger til grunn at det skal reguleres en plan som er i tråd med omforent løsning mellom Statens vegvesen (SVV) og Nye Veier (NV). Den omforente prinsippløsningen for veg- og kryss ble utarbeidet høsten 2019 av NV, SVV og Rambøll, og er nå videre optimalisert og detaljert i dette reguleringsplanforslaget.

Riksveg 36

Samtidig som Nye Veier regulerer og bygger ny E18, har Statens vegvesen fått i oppdrag å lage en kommunedelplan for ny Rv36 på strekningen fra E18 til Skyggestein. NV har dialog med SVV om Rv36 og mulig framtidig tilkøpling til ny E18. Planforslaget til NV legger opp til at ny E18 kan koble seg opp til dagens Rv36 i Skjelsvikdalen, samtidig som løsningen også skal være robust og kompatibel med en framtidig kryssløsning mot Rv36.

Omklassifisering

Ny firefelts E18 fra Langangen til Rugtvedt medfører omklassifisering av veinettet i området. Det vil bli utarbeidet et eget omklassifiseringsforslag som behandles etter reglene i veiloven. De to viktigste endringene sammenlignet med dagens situasjon er at fylkesvegen gjennom Heistad foreslås å bli kommunal veg, og at eksisterende E18 foreslås å bli riksveg (Rv354 forlenges).

Plandokumenter/prosess:

Planforslaget er grundig beskrevet i planbeskrivelsen. I tillegg består planforslaget av plankart og reguleringsbestemmelser. Som grunnlag for utarbeidelsen av planforslaget er det laget flere delutredninger på viktige tema. Essensen i disse dokumentene er gjengitt i planbeskrivelsen.

Forslagsstiller har involvert entreprenørkompetanse ved utarbeidelse av planforslaget. Dette har bidratt til optimal tilpasning til lokale forhold, som aller best gjenspeiles i at planforslaget legger større deler av vegtraseen i tunnel sammenliknet med tidligere versjoner.

I desember 2020 ble det avholdt digitalt åpent informasjonsmøte ved varsel om oppstart av planen. Det planlegges for et nytt åpent informasjonsmøte i forbindelse med offentlig ettersyn høsten 2021.

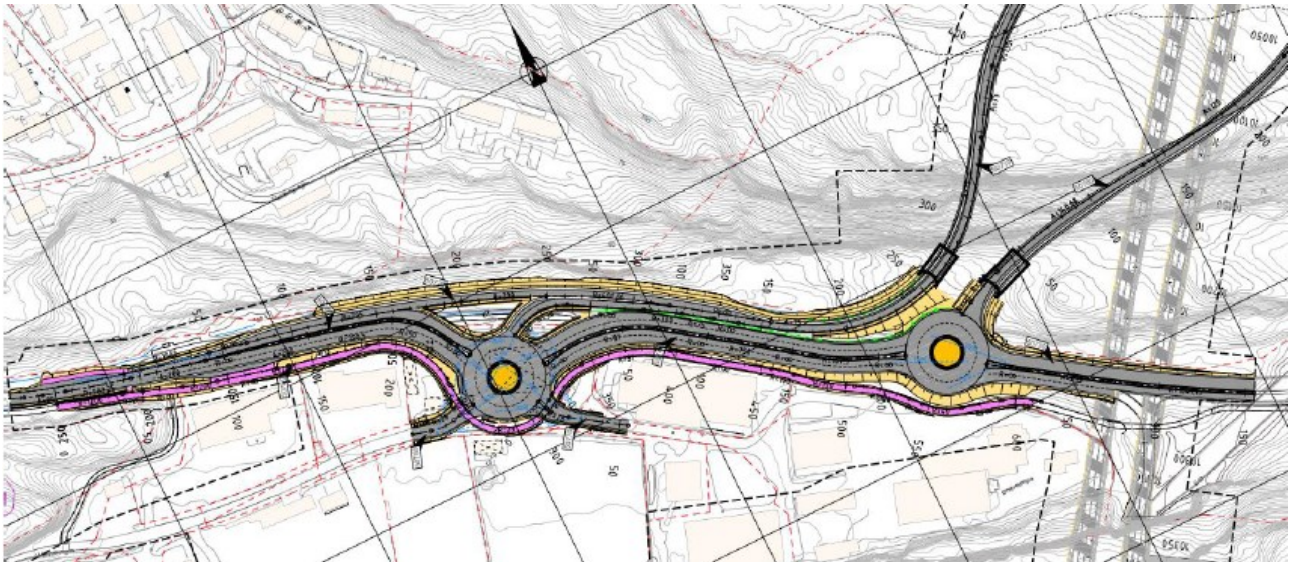
Forslagsstiller har avholdt flere samarbeidsmøter med berørte offentlige etater, og gjennomført jevnlig møter med administrasjonen i hele planprosessen.

Planforslaget:

Planforslaget inngår i prosjektet for etablering av ny E18 som 4-felts motorvei mellom Langangen og Rugtvedt. Dette omfatter en samlet strekning på ca. 17 km, hvorav planforslaget omfatter ca. 6 km av denne og strekker seg fra Preståsen til Kjørholt.

Skjelsvikdalen

I Skjelsvikdalen planlegges det et halvt kryss i form av nordvendte ramper. E18 går i fjelltunnel under Skjelsvikdalen. Avkjøring fra E18 til Rv36 for sørgående trafikk vil skje i rampe i fjell til ny rundkjøring i Skjelsvikdalen. Påkjøring på E18 for nordgående trafikk vil skje via ny rundkjøring øst i Skjelsvikdalen og via rampe i fjell. Løsningen er vist under.

Utsnitt av teknisk tegning for Skjelsvikdalen.

På dagens Rv36 i Skjelsvikdalen blir det to nye rundkjøringer som skal håndtere både lokaltrafikken gjennom Skjelsvikdalen, avkjøring/ramper til E18 og vei til næringsarealene. I tillegg til avkjøring/rampe fra sørgående trafikk fra E18 ut i ny rundkjøring vil det etableres filterfelt for trafikk fra E18 som skal vestover i Skjelsvikdalen mot Herøya og Porsgrunn. Av- og påkjøring til dagens E18 opprettholdes som i dag. Det er planlagt sykkelveg med fortau for de myke trafikantene.

Kjørholt

På Kjørholt legges det til grunn et halvt kryss i form av sørvendte ramper.

Kryssløsning på Kjørholt sett fra sør

Rampene kobles til lokalveinettet via ny rundkjøring øst for E18. Den nye rundkjøringen skal også håndtere trafikk som kommer på lokalveinettet fra Heistad og skal nord mot Lundedalen og Skjelsvikdalen på det som er dagens E18. Sørvendt rampe for nordgående trafikk på E18 som skal ta av på Kjørholt vil ligge på en fylling. Sørvendt rampe for trafikk fra lokalveinettet som skal sørover på E18 vil krysse under E18 i en kulvert og kjøre på E18 på vestsiden. Ny rundkjøring på østsiden av E18 vil være dimensjonert for modulvogntog og ha diameter på 36 meter. Lokalveg over E18 (fra Fv354 på østsiden til Frierveien på vestsiden) vil gå på bru som i dag. Eksisterende bru beholdes og det bygges en ny bru vest for den eksisterende. Landbruksveg/GS-veg vil gå i kulvert i Friervegen som i dag. Kulverten forlenges for å få plass til nye E18- felt.

Lundedalen

Det planlegges et nytt kanalisert T-kryss på dagens E18 for adkomst til Lundedalen næringsområde. Eksisterende gangvei/skiløype vil krysse vegen i plan. Vegen til Lundedalen stenges for gjennomgangstrafikk mellom nærings- og skoleområdet.

Nytt T-kryss til Lundedalen fra eksisterende E18.

Fravik

Da planforslaget legger til grunn infrastrukturtiltak som ikke er i tråd med statlige håndbøker søkes det fravik for følgende løsninger i planforslaget:

- Lundedalen – avstand til kryss
- Lundedalen – plankryss/T-kryss
- Kjørholt – rundkjøring på nasjonal hovedveg
- Skjelsvikdalen – østlig rundkjøring på nasjonal hovedveg
- Skjelsvikdalen – vestlig rundkjøring på nasjonal hovedveg
- Heistaddalen – redusert horisontalkurverradius

Nye Veier har sendt inn fravikssøknader til Vegdirektoratet som listet opp over. Disse ligger nå til behandling, og utfallet er per dags dato ukjent. Manglende godkjente fravik behefter planforslagets kryssløsninger med en viss grad av usikkerhet.

Rådmannens vurdering

Regulering av ny E18 er et stort prosjekt som berører mye areal og mange interesser. Rådmannen har sammenfattet de enkelte relevante temaene og vurderingene under. Plandokumenter og momenter som ikke er kommentert i saksframlegget vurderes tilfredsstillende utredet og ivaretatt i planforslaget.

Trafikk

Utover hensikten å bygge en moderne og trafiksikker vei gjennom Porsgrunn har det også vært viktig å sikre god tilkobling til Rv36. Dette er spesielt viktig i et regionalt perspektiv for å sikre næringstransporten gode rammevilkår. Planforslagets kryssløsninger ivaretar god kobling til dagens Rv36, og rådmannen vurderer dette til å være i tråd med omforent løsning som skulle legges til grunn for planforslaget. Samtidig er rådmannen kjent med at det pågår dialog mellom SVV og NV for å finne en robust og trafiksikker løsning også for fremtidig kobling mellom de to hovedvegene. Ny Rv36 har en ramme på ca. 5,3 milliarder kroner, og planarbeidet med å utarbeide kommunedelplan for strekningen er varslet. Rådmannen legger i sin vurdering til grunn at NV og SVV finner en fremtidig løsning som innebærer at ny E18 ikke må stenges når ny Rv36

skal bygges og koble seg på den nye europaveien, og forventer at det foreligger en enighet mellom NV og SVV om hvordan alternative koblinger tenkes håndtert til sluttbehandling av dette planforslaget.

Det er gjort trafikkberegninger (i RTM og SIDRA) for hele vegsystemet både med og uten ny E18. Fremtidig situasjon i 2045 for 0-alternativet (uten ny E18) og for planforslaget (med ny E18) er sammenliknet med dagens situasjon (referanseår 2019). Samtlige vurderinger er uten bompenger på nye E18. Det vises til planbeskrivelsen kapittel 6.6 Trafikkforhold for utdypende beskrivelse. De viktigste beregningene er som følger:

- Trafikkberegninger i rush viser at fremkommeligheten er ivaretatt med foreslåtte løsninger i kryssene i Skjelsvikdalen og Kjørholt.
- Reduksjon i trafikkmengde på Fv354 over Heistad i forhold til 0-alternativet.
- Deler av dagens E18 vil fungere som lokalvei med redusert trafikkmengde.
- Framkommelighet for næringstrafikk og tungtrafikk er vurdert til å få en forbedret situasjon med planforslaget, hvor ny E18 avlaster dagens E18 for gjennomgangstrafikk.

Det er fattet vedtak i Stortinget om at veianlegget skal bompengefinansieres, og at bommen skal etableres mellom Skjelsvikdalen og Herregårdsbekken. I innkrevingsperioden er det å forvente et trafikkbilde som avviker fra trafikkberegningene over. Dette fordi de reisende vil velge alternativer uten bom. Forslagsstiller har derfor kjørt beregninger for år 2030 med bom på E18. Ikke uventet viser beregningene at det blir mer trafikk i lokalvegnettet, som Fv354 og Fv32, og mindre trafikk på hovedveger som ny E18 vest for Lanner og Rv36.

Lokale bussruter er ikke berørt av planforslaget, og lokale ruter og ekspressbussrutene kan benytte Skjelsvik terminal som i dag. Omkjøring ved uforutsette eller planlagte hendelser vil skje via dagens E18 frem til omdirigering er på plass på ny E18 og trafikken kan gå toveis i det ene løpet. Det er først og fremst anleggsfasen som vil gi største utfordringer knyttet til støv, støy og omkjøringer på lokalt veinett.

Slik rådmannen vurderer forelagte trafikkberegninger synes planforslaget å være i tråd med tidligere politiske føringer og vedtak.

Fravik

Rådmannen er tilfreds med at NV har sendt inn søknader om fravik, men skulle gjerne sett disse behandlet før planforslaget ble førstegangsbehandlet og lagt på høring. Avklarte fravik ville sikret planforslaget større grad av forutsigbarhet. Nå som fravik ikke er avklart er det usikkerhet rundt spørsmålet om planforslaget er realiserbart, altså om det nye vegsystemet får tilfredsstillende trafikkavvikling også når trafikksituasjonen er avvikende. Det er særlig kødannelse i tunnel som er kritisk. For forslagsstiller haster det imidlertid å få en raskest mulig planavklaring, og det forutsettes at behandlingen av søknadene gis prioritet i Vegdirektoratet. Rådmannen vil ettersende vedtakene så fort de foreligger til berørte parter. Det forventes at fravik er avklart før planforslaget sluttbehandles.

Myke trafikanter

Myke trafikanter er sikret planfri kryssing på strekningen for ny E18. Med lang sammenhengende tunnel fra Herregårdsbekken til Kjørholt er det i stor grad mulig å opprettholde dagens kryssinger for de gående og syklende. På Kjørholt sikres myke trafikanter kryssing under E18 i kulvert. Denne vil ha en bredde og høyde som også dimensjoneres for landbruksmaskiner. Grunnet lengden er det krav om belysning. Gjennom Skjelsviksdalen er det satt krav om sykkelveg med fortau, da dette er en av hovedsykkelrutene i Grenland. Løsningen skiller gående og syklende, og er lik den som nå bygges langs Rv36 fra Bakkedammen til Klevstrand.

Støy og støv

I forbindelse med planarbeidet er det gjennomført støy- og støvberegninger. En oversikt over berørte boliger i henholdsvis gul og rød støvsone fremkommer i temarapporten. Hvilke boliger som har krav på skjerming og tilbud om støyreduserende tiltak vil først bli avklart i prosjekteringsfasen når detaljene og nye støyberegninger foreligger. Rådmannen vurderer at planforslaget ivaretar støy og støv på tilfredsstillende måte.

Landskapspåvirkning

Planforslaget går i hovedsak i tunnel. Dette betyr at store deler av planområdet beholdes uberørt. Den planlagte kryssutformingen ved Kjørholt vil gi størst arealinngrep innenfor planområdet. Utvidelsen vil påvirke landskapsbildet i et noe større omfang enn i dag. Omfanget av planlagt kryssløsning i Skjelsviksdalen krever noe arealinngrep, men da i tilknytning til større industri/næringsbygg og store asfaltflater. Landskapsbildet blir derfor ganske uendret. Rådmannen vurderer det som positivt for landskapsbildet at store deler av strekningen legges i tunnel. Det er kun kryssløsningen ved Kjørholt som vurderes å gi en beskjeden negativ påvirkning på landskapet. Det vurderes likevel at denne er av beskjeden karakter da trafikkarealene vil ligge forholdsvis lavt i terrenget. For å motvirke negativ landskapspåvirkning ytterligere er det forslått å øke kvaliteten i kryssløsningene med beplantning.

Friluftsliv

Planforslaget åpner for et T-kryss fra eksisterende E18 ved innkjøring til industriområde i Lundedalen. Dette medfører at skiløype vil krysse over adkomstvegen i plan. Stenging for gjennomgangstrafikk nord for skoleområdet på Heistad medfører at kjøreadkomst til speiderhus, trial-klubb m.fl. blir via gamle E18. Adkomst for myke trafikanter blir via gang- og sykkelveg, og endres ikke. Ved Kjørholt opprettholdes tverrforbindelsene. Etter rådmannens vurdering ivaretas friluftinteressene. Kryssing i plan over Industrivegen nord i Lundedalen for tur- og skigåere er en akseptabel løsning etter rådmannens vurdering da trafikkmengden antas å være relativt lav, men planskilte løsninger er mulig å vurdere om politikken ønsker dette.

Dyrka mark

Det er totalt ca. 17 daa dyrka mark som må omdisponeres. I tillegg er det behov for midlertidig beslag på ca. 5 daa av dyrka mark. De største arealbeslagene er ved Steinbrekka og Skavråker. Det er stilt krav til utarbeidelse av matjordplan som skal ivareta skadereduserende tiltak. Rådmannen er tilfreds med at behovet for omdisponering av dyrka mark er betydelig redusert i forhold til forrige planforslag, hvor store arealer ved Rød ble berørt.

Kulturarv

Generelt har planforslaget begrensede negative konsekvenser for tema kulturarv. I Skjelsvikdalen og ved Kjørholt finnes det totalt tre automatisk fredete steinalderboplasser som ligger tett inn mot plangrensen. Dette er forhold som er tatt inn i miljøoppfølgingsplanen. Rådmannen vurderer at tema kulturarv er tilfredsstillende beskrevet og håndtert i planforslaget.

Naturmangfold

Planforslaget legger opp til at ny E18-trasé vil krysse tre bekker. Ved anleggelse av rør eller kulvert under det nye veganlegget må dyrelivet ivaretas. Dette kan gjøres med faunapassasjer. Slike løsninger sikrer at eksisterende dyretråkk blir opprettholdt. Det vil også gå tapt viktig natur rundt tunnelpåslagene i Skjelsviksdalen, men bestemmelsene skal sikre så skånsomt inngrep som mulig. Rådmannen vurderer at naturmangfoldet innenfor planområdet er tilfredsstillende beskrevet og håndtert i planforslaget.

Økonomiske konsekvenser

Omklassifisering av Fv354 gjennom Heistad fra fylkeskommunal til kommunal veg vil medføre økonomiske konsekvenser for kommunen i forbindelse med drift og vedlikehold. Det er på nåværende tidspunkt ukjent hva dette eksakt vil medføre av kostnader.

Miljømessige konsekvenser

Ny E18 vil medføre store arealbeslag, men løsningen med lang tunnel innebærer at viktige naturområder og landbruksareal blir spart. Planforslaget legger også opp til minst mulig inngrep i områder der E18 går i dagen eller kobler seg på eksisterende veinett. Det er også fokus på prosjektets bærekraft, noe rådmannen ser på som positivt.

Konklusjon

Ny sammenhengende 4-felts E18 gjennom Porsgrunn er et stort og viktig infrastrukturprosjekt for regionen som helhet. Planforslaget synes å ivareta lokale, regionale og nasjonale interesser, og rådmannen innstiller derfor på at planforslaget legges ut på høring og offentlig ettersyn.